

Kontaktblad van de Heemkundige Kring

24ste Jaargang nr2
Viermaandelijks tijdschrift
Juni 2001

Uitgiftkantoor : Oostende X

Verantwoordelijke uitgever : Vandewalle Paul , Albatrosstraat, 15 , 8400 Oostende

INHOUD :

- * Woord vooraf A.Vanslembrouck
- * Voorbije activiteiten :
  - VERSLAG + foto van onze Zevende dag
- * Programma 2001
- * "Oorlogskroniek van een dorpspastoor" (5de deel) Pastoor H.Leroeye
- * Zomergedicht R. Fockedeij
- * Info over bestuursleden in de molenexpo
- * Programma KUNSTEXPO in de MOLEN zomer 2001
- * Bezienswaardigheden in de buurt : Oudenburg en Oostende
- * Oude gebruiksvoorwerpen : Hugo Devos
"Vossenhol"
- * Wist je dat ... ?
- * Ledenwerving & Kent U de Heemkring ?

Woord Vooraf :

juni 2001

Beste leden,

Een beetje later dan voorzien verschijnt ons laatste zomerperiodiekje van 2001 met nieuws over de gebeurtenissen in en rond de Heemkring te Stene.

Sedert nieuwjaar hebben we een beperkte agenda afgewerkt. Zoals gewoonlijk krijgen jullie weer een vervolg op de kroniek van een dorpspastoor. Wij zullen in de volgende boekjes nog 6 delen op jullie afsturen ...

In een beknopt verslag laat ik jullie nagenieten over de inhoud van onze drie praatgasten van zondag 22 april laatstleden.

Veel leesplezier !

Nog een warme en zwoele zomer toegewenst .

Aline Vanslembrouck
i.o.v. Voorzitter P.Vandewalle

PROGRAMMA 2001:

- * 12/1 Driekoningen : onze Jacqueline Fockedeij
werd koningin !
- * 9/2 bestuursetentje
- * 22/4 de 7de dag : drie sprekers vertellen
- * juli-aug: kunstexpo in de molen
- * 19/8 heemkring DAGuitstap naar
het Vlasmuseum + etenje
- * 7/9 BBQ voor alle leden
- * 11/11 Tentoonstelling miniatuur-
landbouwvoertuigen
- * 16/11 Zieltjesavond

Gasthof Vossenhol

Rustig gelegen aan het Ste-Anna-kerkje te Stene-dorp...

Stenedorpstraat 29 - 8400 OOSTENDE (Stene-dorp) - Tel.(059) 70 01 99

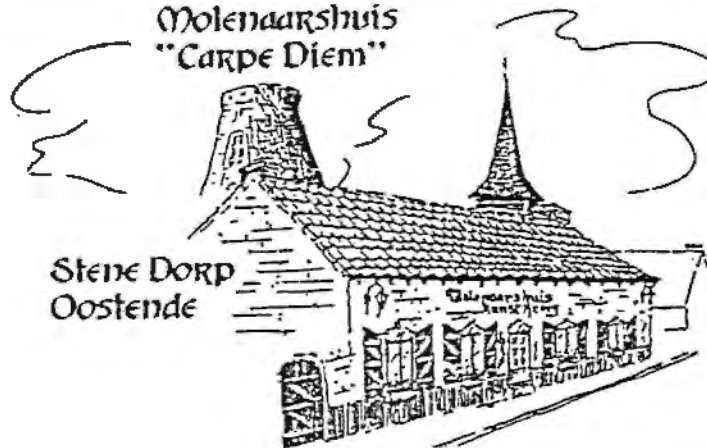
*Aangenaam verpozen in een rustiek kader
Speciale dranken - Uitgebreide keuken*

oude gebruiksvoorwerpen

JUBILEUM 1974-1999

Molenaarshuis "Carpe Diem"

Stene Dorp
Oostende

Molenaarshuis Carpe Diem

Uitgebreide kaart * Mogelijkheid tot organiseren van feestjes
Traiteurdienst aan matige prijzen

PRACHTIG ZONNETERRAS MET ZICHT OP 17E EEUWSE MOLEN !

Wij zijn elke dag open van 11u30 tot sluitingsuur.
't Keukentje is open van 12u tot 14u30 en van 18u tot 23u
Zondagavond tot 22u. Gesloten op maandag en dinsdag.
's Namiddags Tea-Room met verse pannenkoeken en heerlijke desserts

STENEDORPSTRAAT 4 STENE-DORP TEL. 059/80 57 84

Beknopt verslag van de Zevende Dag van 22 april 2001 :

Volgens traditie nodigen we 3 interessante mensen uit en aan de hand van enkele vragen leren wij hun werk , leven of hobby's kennen.

De grote afwezige was Burgemeester Jean Vandecastele die wegens ziekte hem liet vervangen door Bart Bronders.

Wie is nu Bart Bronders ?

Hij is Stenenaar uit de Mariakerkelaan en heeft grootouders op het kerkhof van Stene. Sinds 1990 heeft hij in Oostende een advocatenpraktijk. De roep en de geur van de zee heeft hem teruggehaald uit Koekelare en Anderlecht waar hij vroeger woonde. Hij bouwde in Zandvoorde en is gehuwd met 2 zonen als gevolg.

Sinds 1 januari 2001 is hij SCHEPEN van
RUIMTELIJKE ORDENING en STEDEBOUWKUNDIGE dienst.

*vraag gesteld : wordt het niet gevaarlijk als huidige partij te groot en te sterk wordt?

Dit spreekt De Heer Bronders tegen. De groepssfeer is goed en slechts een enkel incident in de gemeenteraad met mevr. Veulemans kan niet als schering en inslag bestempeld worden.

We houden ons binnen de gemeenteraad aan de regels en er is een sterke oppositie.

* vraag gesteld: het verkiezingssucces , heeft aanleg straten en pleinen ermee te maken?

De positieve sfeer die bij de middenstanders leeft draagt hiertoe bij . Alsook het voordeel dat de toerist het stadsbeeld ziet verproperen. Rioleringen worden gekuisd en aangelegd waar nodig om waterlast te vermijden. Via de invoer van het gratis busvervoer voor senioren raken deze uit het isolement. Het geheel van maatregelen en zo'n burgemeester als motor creëert een nieuwe stijl in Oostende.

*vraag gesteld: de "proletarisering" van het vastgoed via sociale woningen trekt bepaalde lagere klassen aan. Een Antwerpenaar of Brusselaar die een duur luxe appartement zoekt, kan hier niet terecht...

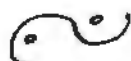
Ik sta achter een goede huisvesting en klaagt veel huisjesmelkers aan die mensenwaardig verhuren aan dure prijzen. Oostende is eindstation en sommigen die mislukken in binnenland zakken af naar de kust om een leven te herbeginnen en belanden zo in Oostende met beperkte middelen.

*vraag gesteld: wat is de toekomst van oud stadhuis van Stene?

Wij kunnen het bescherming geven als bewaard dorpsgezicht. Sinds 1/1/01 is er een strenger bouwreglement die niet populair is. Vb.: het stadscentrum moet mooi worden en de bouwpromotor heeft een eerste initiatief ingediend. Nadien blijkt dat hij dit moet laten varen en aanpassen zodat de moed soms in de schoenen zakt en het project opgeschort wordt.

*vraag gesteld: wat met Asielcentrum in Westende? Waarom niet militair hospitaal?

Dit was planologisch niet geschikt of er was een BPA nodig. Na het stoppen van de geldelijke tussenkomst zijn de asielzoekers echter sterk teruggevallen. In Westende is het sociaal toerisme in de laatste tijd minder succesvol gebleken. Zon & Zee zou door de slechte cijfers vroeg of laat toch verdwijnen of in moeilijke papieren raken aldus Bart Bronders. Het zijn welliswaar berooide mensen die hier toekomen, maar jonge gezinnen met kinderen van allerlei aard die hier een nieuwe toekomst willen opbouwen.

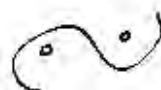

2de spreker : Jan BOUSSE ambassadeur

- stamt uit familie 1570^e Maarten Bousse visser in Blankenberge. Rond 1700 is familie in Oostende aangekomen. Hijzelf is geboren in 1925 in Etterbeek. Vader was een onderwijzer.
- Hoe werkt een ambassade nu ?
Onderverdeeld in klassen van 6 naar 1 ingedeeld en hoe lager , hoe hoger de positie.
Wat doet een diplomaat ? Hij is een eerlijk man maar moet gaan liegen voor zijn land. Hij is tevens ambtenaar en hangt af van Ministerie van Buitenlandse Zaken.
  - taakomschrijving ?
vertoeft vaak in het buitenland en spelen een beetje Burgemeester (vb. van burgerlijke stand)
  - in 1967 : naar Londen getrokken
  - in 1971 : ambassadeur in Cameroen (Equad. Guinea)
  - Geloofsbrieven worden op de vooravond afgegeven in het land waar we naar toegaan. Dit is een ceremonie. Het staat in het staatsblad. Het is een ceremonieel gebeuren met militaire eer bij het staatshoofd van het land in kwestie.
  - Consul generaal in Barcelona (meer economisch
En hij sprak zo veel mogelijk de taal van het land.
  - Barbados en Jamaica : 5 jaar aanwezig geweest
  - Laatste post "Equador" was minder ontwikkeld land maar met olie in de grond.
  - Terugkeer naar België in 1986
  - Vele posten werden afgeschaft.

* Diplomatieke voordelen : wat omvatten ze ?

- het CD-nummerplaat systeem geldt niet overal
  - geen plaatselijke belastingen betalen
  - de diplom.TAS mag niet geopend worden en wordt doorgegeven. (vb; kan container zijn...)
- Wie ambassadeur geweest is en afscheid neemt krijgt brief ondertekend door de koning en voormalig minister Fyskens.

**3de spreker : Wie is Lucy Loes ?
Wie is Lucienne Vanbesien ? (73j)**

* haar naam spruit voort uit naam van nicht Lucy Montey die na overlijden op 46j haar naam doorgaf via cafébaas waar gezongen werd . Sinds haar 4de zingt ze en nam eerste plaatje op met Oostendse tekst die aan 1ste lief doet denken.

- in 1980 heeft ze 2600 platen verkocht (50j)
- haar 2de plaatje “ bij Lucy van de Staminee” weer 1000 exemplaren verkocht.
- Ooit bij Somers en Verschuren : wat doet een zeeman bij arrivée aan wal??
Pikant als ze kan zijn antwoordde Lucy :
Van zee naar huis , huiswerk doen en wassen...
- Ze is huismoeder en sinds 5j weduwe , heeft 7 kinderen en 23 kleinkinderen.

- Big Brother Historie :

Eerst was er de Cruise die door burgemeester Bredene als dank geschonken werd voor al wat ze deed voor kindjes van IBIS die visserskind nauw aan het hart lag.

o.a. de storm van 1924 was ramp voor schippersfamilies ; koningin Elisabeth is de families komen bezoeken en ook mama van Lucy Loes kreeg toen 300fr wat veel geld was.

Voor IBIS gaf Lucy elk jaar 3 fietsen van huis Van de Walle en speelgoed voor Sint via Spegelaere.

Voor bejaarden en alleenstaanden trad ze gratis op soms zelfs oudjaarsavond.

Na de cruise toen ze thuiskwam was Focus gekomen en het Big Brother spel moest opdracht doen in Oostende met het pellen van garnalen.... De achtergrondmuziek was "gie zie mien zeikapieting " Haar opmerking was om dat LIVE wel te brengen in B.B. House in Vilvoorde....

De bal ging aan het rollen en "hart van Vlaanderen " heeft haar persoonlijk uitgenodigd.

De Singel "gie zien mien... " werd op BEATmuziek herschreven en 6800 platen werden verkocht.

10 weken in de top TIEN !

3 weken in de top 50!

Om gewoon te zeggen wat een dynamische vrouw we hier in huis hebben !!!

Ze eindigde uit volle borst met : " Op de vismarkt zien kik geboren..."

Taverne-Tapasbar
"Casa Domecq"

Weekdagen: vanaf 12.00 u tot 24.00 u
Zat-, zon- en feestdagen: vanaf 10.00 u tot ...
sluitingsdag: donderdag

Steense dijk 60
8400 Oostende

Tel.: (059) 80 43 41

Restaurant - Taverne - Grill
"t Pomptje

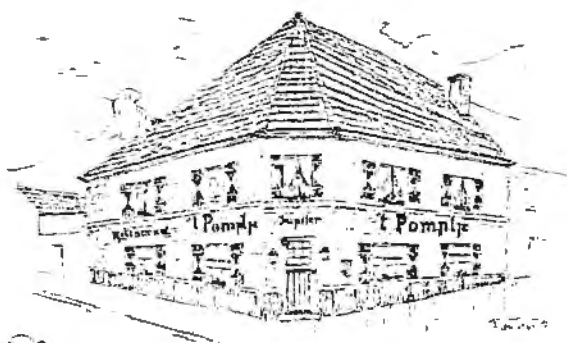
De specialist van Cote à l'os
"Ribbetjes en Brochetten - Scampis
gegrild op lavastenen.

Iedere dag open vanaf 18 uur tot 23 uur
Zaterdag, zondag en feestdagen doorlopend open van 11.30 uur tot 23 uur.
Sluitingsdag: woensdag.

Oudstrijdersplein 2
8400 STENE-DORP
Oostende

Vanaf 17.00 u. Tel. 059/51 19 46
Fax 059/31 36 71
Privé 059/31 33 50

Stene

Oorlogskroniek van een dorpspastoor :

Enigszins onverwacht zijn wij in het bezit gekomen van een uitgebreide tekst over de gebeurtenissen die zich tijdens de eerste wereldoorlog te Stene hebben afgespeeld. De tekst is geschreven door eerwaarde heer Henricus Leroeye. Leroeye was de negenendertigste pastoor van de Sint-Annaparochie te Stene. Hij volgde in 1910 eerwaarde heer Ludovicus Maselis op en bleef hier tot 1919. Dan werd hij pastoor in Moorsele.

Het relaas werd pas na de oorlog meestal chronologisch en als een soort memoires door hem opgetekend. Op het einde lezen we:

“Bijna alles wat ik hierboven geschreven heb, moest ik uit het geheugen schrijven omdat al mijn aantekeningen en papieren gestolen werden ..... zekere data zijn mij ontvlogen en daarom heb ik mij dikwijls moeten verhelpen met te zeggen omtrent welken tijd het gebeurde.”

De leden van onze heemkring 'T Schorre kunnen van af dit nummer van ons kontaktblad in opeenvolgende afleveringen met de kroniek kennis maken.

Wij menen dat het afdrukken van de tekst in het oorspronkelijke (zeer goed leesbare) handschrift van pastoor Leroeye hier een meerwaarde betekent.

Tenslotte gaat onze dank uit naar de heer Freddy Hubrechtsen van De Plate die ons de integrale tekst, afkomstig uit het Archivum Episcopale Brugense bereidwillig ter beschikking stelde.

Veel leesgenot !

F

Alle dergelijke werken vielen plat. & kon niet anders zijn.
Inmiddels:

- 1: Veel derg. werken waren bij Dostende aangevloten en de toegang naar Dostende was niet meer mogelijk.
- 2: Geene Lokalen te vinden: alle was door soldaten bezet.
- 3: Reeds in de eerste dagen van Februari 1915 werd het mij streng verboden in gelijk, ^{welke} byeenkomst tegenwoordig te zijn waar, de heer sekretaris van Steene met aanwezig was. En liever zou ik mij laten rekken hebben dan te samen te komen, samen te beradelen, samen te schikken met eenen man opgedrongen door de vijanden van mijn volk en mijn land!

G

Geene werkliden werden weggevoerd om te worden te werken. Maar al de werkliden, zelfs de boerzonen die doodmoedig te huis waren, en ook enige burgers moesten ter plaats of in den omtrieb voor de duitschen arbeiden.

Van weigern kon er moeilijk sprake zijn: Slechts een buitengewoon sterk karakter zou aan de onmenselijke dwangmiddelen niet ontzinken hebben. Hieron Vanblimbrouck, handelaar en spaardenolachte, was de laatste om hand aan 't werk te slaan. Hij werd gevangen gezet en toen zijne wilskracht, na drie maanden afbeuling en vasten, gebroken was, werd hij verplicht te werken langs den openbaren weg tusschen twee soldaten!

Ben anderen hadden de werkliden voor de duitschen niet gevraagd, die hun loon en nog wat eten gaven. ik geloof dat ^{volgens} zij allen zonder bezwiken zijn van honger.

Jij zult mij zeggen: In 't wedingscomité? ...
Ja 't wedingscomité! Belass!

In waren er geene werkliden die vrijwillig versochten? & 't is mogelijk en zelfs waarschijnlijk dat er zonden geweest zijn die ^hzonden gedaan, ook zonder dwang, niet uit liefde voor de duitschen maar uit liefde voor de daghuur; maar de dwang was algemeen zoodanig

dat het onmogelijk te onderscheiden viel wie uit vrees wil
en wie gedwongen den vijand hielp.

Toch zijn er menschen die ik niet durf en niet kan
verontschuldigen. 't Zijn:

a) de ouders die hunne kinderen vanaf de elf jaar
vrijelijk bij de Duitschers zonden werken;

b) de vrouwen en jonge dochters die ingelijks vrye-
lijk voor den vijand gingen werken en zelfs voor hen
snel schup en harde versrekingswerken uitrolden.

De laatste zullen zich nu trachten te verontschul-
digen door eene schijnreden. Zij zullen zeggen: "Wij waren
beveerd weg gevoerd te worden indien wij niet wrochtten."

't Is inderdaad waar dat het bericht bekend ge-
maakt werd te Steine, in den voormorgen van 1917,
dat alwie mittelen was voor het Duitche leger, moest
ontuimd worden. Dag en nu werden zelfs vastgesteld
wanneer het geschieden zou. Maar van de drie hondert
menschen, aangeduid om verder in 't land vervoerd
te worden, kwam slechts een tachtigtal op de verzamel-
plaats en werden werkelijk verderop gedruun: 't waren
meest arme sukkelars, outelingen en eenige soldatenvrouwen.
Al de anderen weigerden te verstreken en werden niet verder
verontst.

Maar hadden de vrouwen en meisjes die voor de Duit-
chers wrochten dan niet te vreesen weggevoerd te worden
indien zij niet werken gingen?

Voor 't grootste deel: Neen! Immers 't waren vrouwen
en dochters die re van mannen die reeds ten dienste ston-
den van de Duitschers.

Sine verontschuldigingreden klan slechts gelden voor
hen: Zij wisten niet wat zij deden!

H

"In beroude waters, het schuim komt boven", zegt het
Spreekwoord. En in beroude tijden is 't ook het schuim dat
boven komt.

Oewel het Duitche schuim samen met het Steenche
hadde ook alle macht bij ons en dat vermengd Duitche

en Steenke schuims hebben alles belet in zake lefdadigheid.

Ik zal hier verhalen wat wij wilden doen en hoe wij onts-
lukten.

Bij het uitbreken van den oorlog waren wij, te Steene, groot-
lijks behommerd met de armen, de vrouwen en kinderen der
opgeroepene Soldaten en de gemeentebelangen. Bijna iedereen
zondag kwamen daarom een twintigtal landbouwers en
van de bijzonderste ingezetenen der gemeente bijeen, in
mijn huis, gezamenlijk met den heer Burgmeester en gansch
het armenbestuur. Wij besloten onder ander:

1: Geld in te zamelen om de vrouwen en kinderen der
Soldaten te ondersteunen. Een eerste ombodding bracht 750 frank op.

2: Geld samen te brengen zonder interest, elk volgens zijn
vermogen; dit geld aan de gemeente te leenen mits 4 1/2 %
1 jaars; en den opbrengst erin te gebruiken voor de nood-
lijdenden; ook geld te verschieten aan burgers die het moog-
lijks zouden noodig hebben.

3: Het armenbestuur te helpen, geldelĳk en anders, om
aan de gebrekkijnden de doelmattigst mogelijke hulp te
verschaffen.

Intrent gansch de gemeente, mannen uit alle partijen,
alwie volks. en vaderlandsliefde kon stellen boven eigenbelang,
was met ons. Maar 't schuim niet.

Ik geduurde tamelijk lang zornalen wij, te Steene, hoor-
den spreken over het Nationaal Hulp- en Vordingscomiteet.
Ook was het plan van hulp en onderstand, waarvan ik
looven sprak, opgevat en geseeltelĳk uitgevoerd onder
wit ons het bestaan van dit Comiteet te soeten. Al de in-
lichtingen, die deswegens op de gemeente toekwamen, be-
rechten ons niet. Alles bleef in de handen van den secretaris
en de heer Burgmeester zelf kwam bijna niet te soet.
Eindelĳk toch veridens ik en de heer Burgmeester vermittelĳk.
ik don J. E. B. Dehen van Antende, de Burgmeester don
anderen, dat wij dit Comiteet te stichten hadden, was
wij dan ook seffen deden.

Maar, hots daarop, kwam de gemeenteraad bijeen, en
de heer secretaris met zijnen broeder, Scheper Fr. Smeloot,
stelden daar voor, en zeiden dat het zoo gebeuren moest,

een Comité te Stemmen. + Wierd getund. Nadien wird het
nog eens gestemd, gedultelyk uit andere leden bestaande dan
het eerst gekozene.

Wij zouden mogelyk wel gelachen hebben met dit gekozen
Comité, dat door de bevolking, in + Stille, het deutch
Comité ^{genoemd wird} ~~noemde~~, maar wij onderwonden aanstands te wel
dat zijgen en buigen onverbeterlyk waren.

+ Was in + begin van Februari 1915.

Wij hadden sedert een merkelyken tyd bestatigd dat er
gedwonge betrekkingen bestonden tusschen deutohers en zshere
inwoners onzer gemeente, betrekkingen waarvan wij niets
goed verwachtten. Ook was ik geenogins verwonderd toen ik,
op zsheren dag, huiswaart komende, uit den mond van
den heer onderwijzer vernam dat twee deutoche officieren
te Steene rondliepen en mij opzochten.

Of het werkelijch officieren waren dauf ik niet verzekerden,
Want te dien tijde verbleven er nog geene Soldaten op Steene
en ik noch noch, noch de heer onderwijzer kendem de officieren
uit de Soldaten.

Toen ik op het dorp kwam, kwam een officier of soldaat
uit de herberg van Ch^o. Vermeire, en riep mij na:

- Zijt gij de paston van Steene?
- Ja, wat is er van uwe belijfte?
- Ik moet u spreken. Kent gij den burgomester van Steene?
- Ja.
- Is hij een eerlijch man?
- Ja.
- Ja! + is een eerlijch man! En weet gij dat hij in + gevang
zit? Wa! + is een eerlijch man!
- In + gevang! En waarom?
- En kent gij Pieter Lefevers? Is dat ook een eerlijch man?
- Ja zsheren.
- Die is ook in + gevang! En + is een eerlijch man! zegt ge.
- Zsheren is + een eerlijch man!
- En Herimond Gange? Kent ge dien?
- Ja.

Intusschen behief hij een blad papier om er de namen op te
lezen der personen waarvan hij sprak. Ik kon er ook een oegslag

20
Hlaams
en las er, tot mijne groote verwondering, in gevoorn geschrift (geen
duitsch) de volgende namen, met hunne bediening en adre, in
Hlaamsch:

Peroeye, pastoor, Dorpsplaats.

VanderWeghe, burgmeester, Ehouwoutsch. Steenweg.

Leferer, melkboer, gementeraads lid, Conterdams.

Ch. Sanders, handelaar, dischraas, Vandychotstraat.

Vanghe, slachter, Conterdams.

H dacht: die vijf moeten aangehouden worden! Spreekt!

— Hea! ging de duitscher voort, ik zeg dat die allen onwettige
lieden zijn, bespieders, deugnieten, en wij hebben de bewijzen ervan
aan de hand. En die mannen komen alle week samen bij U. Wat
doet gij in die bijeenkomsten?

— Onderzoeken hoe wij best de armen kunnen helpen.

— En politiek? Spreekt ge over geene politiek?

— Ik beweere niet dat men nooit geen woorden zegt over de ge-
beurtenissen, maar ons doel is —

— Alsof ik het niet weet! Bij den burgmeester heeft men een
verzestoken en getrokken automobiel gevonden. Leferer en Vanghe
zijn over 't front geweest en zijn hier overgebracht. Sanders rijdt
naar Brugge. En de bijeenkomsten worden gehouden bij U. En gij
spreekt over geene politiek!?

— Neen!

H stond paf bij 't hooren die beschuldiging — H en mijne
medebeschuldigers waren dus aanzien als spionnes — Maar
H had niet veel tijd noodig om te vatten wat er eigenlijk schiedde
en achtte deze valsche aantijging: Men wilde het hulp- en
voedingscomité inrichten onder ons! en intusschen muessen
wij in 't gevang!

— En weet ge niet, ging de duitscher voort, dat gij geene ver-
gaderingen moogt houden?

— Dat is niet verboden.

— 't Is wel en zeker verboden, 's avonds, na het gestelde uur,
nog bijeen te komen.

— Noodt gij wij bijeen geweest na dit uur.

— Gij beweert dat!

— Ik verzeken het. En wilt gij overtreders vinden van dit voorschrift
ga daar waar duitschers samen komen met mannen van Steen
bij mij gebeurt dat niet.

47/
Ik weet ^{mit} of dit antwoord hem behaagde of misdaagde, maar ik be-
merkte dat hij teffens een anderen toon aansloeg.

— Ik zou u ook moeten aankhouden, zei hij, maar ik eel nog wachten.
Nochtans weet wel dat gij bewaakt zijt en pas op moet in geene
vergadering, meer tegenwoordig te zijn waar de heer Ameloot,
Secretaris van Steene, niet is.

— Waar de Secretaris van Steene niet is! herhaalde ik, als on-
willekeurig.

— Ja! waar de heer Ameloot, Secretaris van Steene niet is! zei
hij nogmaals.

— Moag er dan geene vergadering, belegd worden zonder zijne
tegenwoordigheid?

— Geene! Is 't zoed verstaan?

— Ja

Het eerste deel van dit gesprek had plaats op straat, het
tweede in mijn huis.

Na 't vertrek van dien duitscher kwam mijne dienstmeid
aanstonds bij mij en vertelde, gansoh ontoteld, dat die zelfde
duitscher, mer nog een anderen, een uur vroeger gekomen
was en haar onderwaagd had over de vergaderingen die
in mijn huis gehouden werden, wie daar kwam, of wat een,
wat wij er deden, enz.

Zij had geantwoord in den zelfden zin als ik, buiten dat zij
veel duidelijker gezegd had dat het in de praetrij niet was,
maar wel elders, waar er duitschers bij waren, dat er bijeen-
komsten gehouden werden op ongeoorloofde uren.

Dien zelfden avond vernam ik dat de heeren Burgmeester,
Lefers en Banghe, ^{verkelijk} aangehouden waren.

Waarom?

Ik leerde de schijnreden nu beter kennen.

Een engelsch automobiel was hier vroeger buiten gebruik
gevallen. De motor was eruit, en 't volk had hem gesleipt
op een stuk grond dat de burgmeester vroeger, maar alden
niet meer, in gebruik had.

Dat stuk automobiel was niet meer waard, en 't was
loodanig weinig verborgen dat de kinderen er van 't morgens
tot 't avonds op speelden.

Wat nu de heeren Lefers en Banghe betreft, zij waren
inderdaad weggevoerd bij de aankomst der duitschers, maar

waren, langs Engeland en Holland, naar huis vordergeerd, zoo haast mogelijk en met de noodige paspoorten.

Het Landers, in 't begin van den oorlog, gelijk vóór den oorlog, reisde dikwijls met paard en wagen naar Brugge.

Zoo was geheel het net gegeven waarin men ons als spionnen wilde emmen of liever waarin men ons een tijdje wilde vasthouden terwijl het hulp- en vorderingscomité met deutchse medewerking, wint tot stand gebracht.

Onze drie gevangenen werden los gelaten na een tiental dagen zonder zelfs te zijn onderhoofd geweest!

Maar de heeren Lefevre en Courge hadden de deutchse gendarmen doen spreken terwijl zij naar Oostende overgebracht werden en uit hunnen ^{mond} vernomen wie hun beschuldiger was. De aanslacht was gedaan door den zelfden persoon die mij als bewaker gegeven was in alle vergaderingen, door den heer Secretaris van Steens, seiden zij.

Intusschen gebeurde uit in den dischraad dat ook een echer daglicht werpt op de insichten en de handelwijze van de Heerchen en deutchse vrienden.

Omteent drie weken vroeger, op 17 Januari, was er te mijner huize eene vergadering geweest waar de heer Burgmeester, al de leden van het ambteluik en mogelijke nog anderen tegenwoordig waren.

De heer Burgmeester en al de leden van het ambteluik waren erg geket in op de sneerderheid der gemeenteraadsliden die nog naar de zittingen wilden gaan. En niet zonder reden.

Die gemeenteraadsliden hadden openlijk den dischraad beschuldigd van geldverspilling, en hadden, tegen alle waerheid in, dat het lid Stempé beschuldigd zelf ondustand genomen te hebben toen hij reeds in bediening was; zij hadden geweigerd eene leening goed ^{te keuren}, door de hoogere overheid korter voordien nangeraden, en doodmoedig om de minigouddige noodlijdenden te kunnen bijstaan; zij hadden werkelijk ontrent als het werck en al de bevoegdheid van den dischraad overgedragen aan hun gekozen of herkozen vorderings- en onderstandcomité; zij lieten de arme soldatenvrouwen sedert zeven weken zonder betaling en dwongen hen aldus hunnen toevlucht te nemen tot de openbare weldadigheid; de heer Secretaris weigerde, mittegerustande, het herkozen

43/
Mondelingsch en herhaald schriftelyk bevel van den voorzitter,
om den dischraad bijeen te roepen, enz. enz.

Het armbestuur kon zynen toelicht niet meer nemen
tot hogere besturen; alle toegang was afgesloten.

Daarom besloot het zyne klachten te doen bij den gemeenteraad
en uitleg te vragen oer zekere woorden en bekliningen.

De brief werd opgesteld in de vergadering waarvan ik kom
te spreken, al de punten warden een voor een goedgekeurd, en
vindelyk werd hij getekend door al de leden van het armbestuur.

Jamaan, enige dagen nadien zaten de heeren burgmeester,
Leferer en Vanste gevangen.

Dan had de secretaris tyd genoeg om den dischraad
bijeen te roepen.

In de zitting begon hij aan ieden lid zynen les te spellen;
hij sei opentelyk dat hij alleen, daar tegenwoordig, kon doen
gevangen nemen door de deutchers om reden van den ge-
zonden brief; en wanneer hij geloofde dat iedereen genoeg
schrikte onder den indruk zynner bedreigingen begon hij te
lammeren en te zeggen dat hij den ontvanger brief wilde
op een hondens indien al de leden van den dischraad be-
kenden dat zij hem getekend hadden zonder te weten wat
er in stond.

Zyne bedreigingen en zyn list gelichten: allen tekenen
wat hij wilde

Maar & berouwen kwam weldra den schrik overrangen.

In eene volgende zitting, waar de heer burgmeester, met het
gevang verlost, tegenwoordig was, hernamen zij hun woord
en verklaarden vlakaf dat zij volmaakt wel wisten wat
de brief bevatte en dat hunne herroeping door schrikinjaging
was afgedwongen.

Loos begon het schrikbekeer, samengesteld uit deutchers
en steenensars - helaas ook steenmaars! - ons volk te muil-
benden! loos belitten zij alle werk van liefdadigheid dat
in & openbaar moet geschieden!

Wat gewind is nu van onze steuningsontwerpen?

1° De onderstand aan de soldatenrouwen en -kinderen

Daarvoor was een vrouwencomiteit gesticht.

Leere bijeenkomsten meer mogelyk.

Vrouw Delaere, die schatbewaarster was, durfde zelfs

de verantwoordelijkheid op zich niet nemen het geld in huis te behouden. Zij zond het mij.

Ik moest dus de uitdrijving alleen doen en tchies in 4-duichstige!

De opgehaalde 750 franken met nog eenige honderden franken erbij, die ik er zelf bij vroegde, zijn voldoende geweest om de soldatenvrouwen en kinderen, die zich goed gedroegen en waar ik bij kon geraken, ten minste boven den grooten nood te houden los. Lang ik op mijne parochie verbleef.

2: De geldelijke hulp van het gemeentebestuur, en de ondersteuning van den arme met den interest ervan.

Dit mielichte geheel en gants

Wanneer de gemeente voor de eerste maal in geldgebrek verkeerde, boden wij 20,000 frank in leening aan, met 4 1/2% 5 jaars.

Maar de heer secretaris en zijn broeder wilden geld verschaffen aan de gemeente ... zonder interest, zeiden zij.

Nu zou ik willen weten, niet voor hoe veel jaars of dagen zij dit geld verschoten zonder interest, maar voor hoeveel Leconden?

Wat er ook van zijn moog, zij gelukten erin zulks aan den gemeenteraad wij te maken ... en de ~~interest~~ interest ging in kunnen lak in plaats van in den lak der armen!

Later had de gemeente nog geld nodig, en veel. Maar men vroeg ons geen en wij boden er ook geen aan.

Men vroeg ons geen omdat zekere mannen bereid waren dat wij hadden kunnen goed doen met den interest ervan ... en ook omdat zij eens aan de eerlijke ingezetenen wilden toonen dat zij met hun geld niet mochten doen wat zij wilden. Immer de tijd kwam dat de geldnood groot was in de gemeentehuis om aan de grullen der duitschers te kunnen voldoen. Aldan hoorden wij de Steenche duitschers zeggen: "Die 4 jitten hebben zullen wel in kunnen lak schieten; wij zullen wel geld krijgen!" En ze kregen geld. Maar hoe?

De kommandant, geheel wel ingelicht waar geld te vinden was, riep de bezitters ervan en, onder bedreiging hen van hunne hofstede te jagen of buiten hun huis te zetten, dwong ze een vastgestelde som in leening te geven aan de gemeente; ofwel deed den prijs van het afgeeeichte vee in de gemeentehuis storten!

In zulke omstandigheden, al het geld voor de duitschers daarvan

moest, zouden wij vroeger geweigerd hebben een helpende hand te bieden. Ik heb zelfs onderdruims, en waar ik het zonder onvoorzichtigheid doen kon, tot tijdelijken weerstand opgestaude.

Wat de ondersteuning van tijdelijk behoeftige burgers betreft, eenige dwijende franken zijn daarvoor voldoende geweest.

3. Ondersteuning van het Weldadigheidsbureau.

Maar *Weldadigheidsbureau* hat zelf niets meer te doen buiten *geen der duitschers en hunne vrienden wilden!

*Ik heb reeds een staalke gegeven van de wijze waarop het zij behandeld werd. En later beterde 't niet. Kort nadien gebeurde 't dat nog een zijnes leden gevangen was: Ch. Sanders. Waarom? De duitschers en hunne vrienden weten 't, men ik, en O. L. Webb ook, maar wij niet. Zewel, hij zijn gevangenschap, wird de dischaas vergaart --- en er was een nieuw lid --- een duitsch soldaat --- don den heer secretaris d. a. s. Genoots. --- Waarom? Mogelijks wel om te doen stemmen wat de duitschers en hunne ^{nen} ~~nen~~ aanhang behaagde, maar waarschijnlijk om te beletten dat iemand over de gevangeming van Sanders zou spreken en er rekening over zou vragen.

Deindelyk ontwing de voorzitter van den Dichmaas den volgenden brief:

Steene, den 24 Oogst 1915

Den heere Eduard Claeys, Voorzitter van het Armbureau, Steene.

Wij laten U weten dat in zitting van 25de dezer de gemeenteraad het gevraagde Crediet van fr 500 - art. 8 der begrooting 1915. plaatsing van riehelyke personen - onderlingen en wezen geplaatst bij byzonderen, ge stemd heeft; in zelve zitting is er besloten geweest dat voortaan het plaatselyk Comiteit voor onderstand gelast is met het uitdeelen der eetruimen, brandstoffen, kleding en slaping aan de behoeftigen, de toelagen vroeger uit dien hoofde door de gemeente aan het armbureau toegestaan zullen voortaan aan het comiteit toegekend worden - het armbureau zal zich zwoals vroeger gelasten met de overige artikelen der begrooting: vreedkundige behandelingen, plaatsing van riehelyke personen, onderlingen en wezen geplaatst bij byzonderen, plaatsing van gelyke behoeftigen in hospitalen en andere gestichten - huishuur en geneesmiddelen.

Gelijf onmiddelyk den heer beveler van het Armbureau hiervan kennis te geven

aanvaard onze groetenissen

Op bevel
de secretaris
Jerôme Amelant.

De Burgmeester
P. Van der Weeghe

27
Volgens deze beslissing, genomen door de meerderheid van den gemeenteraad, had het armbestuur geen uitstaans meer met de gerome behoeftigen die ten huize moesten ondersteund worden!

Was zulk een beslissing wettig?

Daar zagen de Duitschers noch hunne vrienden niet na! Geene belgische overheid kon berecht worden. En roep hem! die liidop dief prijzen daar en een ander recht bestond naast de Duitse macht!

Dit huff Edouard Clays, landbouwer en Voorzitter van het armbestuur, te wel onderwonden!

Ik heb kunnen een bericht in handen krijgen, waarin, op bevel van kommandant Krah, aan de bevolking kenbaar gemaakt wordt "dat alwie meende over het Comité te moeten klagen zich schriftelijk tot de kommandantius moest wenden, en dat Ed. Clays, onder anderen, tot een brief veroordeeld was van honderd mark wegens belediging en valsche beschuldiging tegenover den heer Secretaris Ameloot en de leden van het Comité." Dit bericht ~~ziet het~~ --- rust Chaus bij de Hapende? Militaire Heiligheid.

En wat had de heer Clays gedaan om deze brief te verdienen?

Hij had wat ~~te~~ ver zijner oere gestoken in de zaken van het Comité gestoken en --- te veel inlichtingen gevraagd.

't Regens botten en snaffen, onder allerhande voorwendsel, op alwie niet geduce de Duitschers en hunnen aanhang volgde.

Nog een voorbeeld:

Shepen August Vermander is ook een man met vast karakter en eerlijk als zuiver goud. Hij en de burgmeester maakten de meerderheid uit in het shepencollege.

hulps mocht niet blijven dienen.

Vermander werd veroordeeld tot drie maanden gevang en ongeveer drie duizend mark boet, en ten gevolge dies veroordeling werd hij, door de Duitschers afgesteld als shepen en gemeenteraadslid. Een plooibaar ^{man} werd gevonden om hem in 't shepencollege te vervangen.

En waarom werd Vermander tot die strenge straf veroordeeld?

Omdat hij geeste geheijgt had om zijn uitgehongerd vee te voderen nadat al zijn andere veevoeder opgericht

22/

was.
Je zult het: "Die eenen hond wil Haan vinden altijd eenen
Stok!"

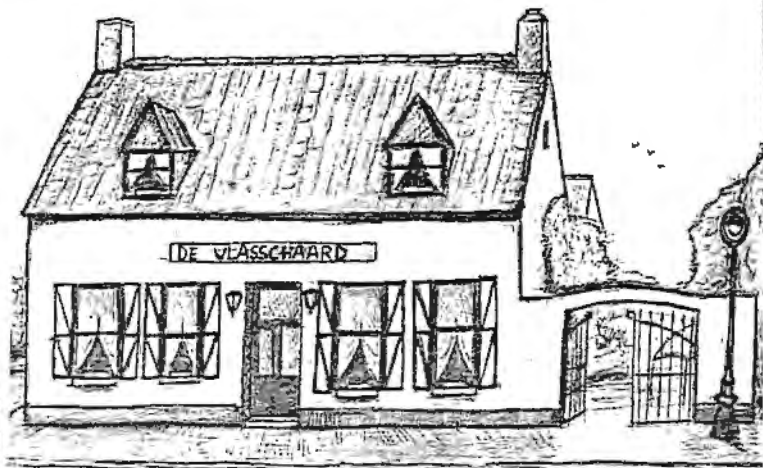
Uit die voorbeelden kan iedereen geheel klaar zien dat
het bijna onmogelijk was, in het openbaar, iets te doen voor
ons lijdend volk. Ik meen nochtans in den duist gedaan
te hebben wat ik kon, daarin bijzonderlijk geholpen door
werklieden, waarop de duitche aandacht weinig geves-
tigd was.

Met het begin van den oorlog viel alle werk, uitge-
nomen het landbouwwerk, stil. Daar echter het grootste
deel mijner parochianen hun brood verdienen in oostende,
was de werkloosheid groot en de ellende welhaast nijfend.

Tulke betende toen de bevolking verplicht werd
voor de duitchers te werken. Er werden loonen verdiend
die betrekkelijk hoog mochten genoemd worden en eigen-
lijk was er nu veel gelagebruk mer al was er groot gebrek
aan levensmiddelen, kleding, beddengoed, licht en kolen.

H. Leroye
pastor

Restaurant - Herberg - Tea-Room - Feestzaal

de Vlasschaard

Bij M. Therèse

dagschotel * steaks * paling * snacks

ruime keuze aan de kaart * 80 soorten speciale bieren

zonneterras * banketzaal 60 personen -

rouwmaaltijden en vergaderingen (ook op maandag en dinsdag)

Nieuw "Maandmenu"
lekker - fijn - democratisch

Gesloten maandag en dinsdag

OUDSTRIJDESPLEIN 5 STENE-DORP TEL. 059/80 38 01

INVOERDER VAN DE FIJNSTE KAAPSE WIJNEN

GROOT en KLEINHANDEL

iedere zaterdag gratis proeven

nieuw adres vanaf 1 mei '99 :

Karperstraat 2

Industriezone

8400 Oostende

Tel: 059/70.50.44

Fax: 059/70.35.15

BEZIENSWAARDIGHEDEN in de BUURT

* "Beelden uit de Prehistorie" van 7 juli tot 30 september 2001 in **OUDENBURG**

BEZOEK het Stedelijk Archeologisch Museum en bewonder hun uniek **DOE**-project via **Suske en Wiske, Alex, Toenga....**

Abtsgebouw, Marktstraat 25, Oudenburg

Geopend : elke dag van 14.00 tot 18.00 u

* "Venetiaans GLAS in de Venetiaanse Gaanderijen"

van 1 juni tot 30 september in **OOSTENDE** Zeedijk / Parijsstraat

toegangspreis 100fr : elke dag van 14.00 - 18.00u

www.murano.be
Venetiaans Glas in de Venetiaanse Gaanderijen
Zeedijk Oostende
1 juni - 30 september 2001

WWW.MURANO.be

Michel Van Oerbeekes

Suikerbreektang

Beschrijving:

Lengte: +/- 17 cm

Gewicht: 150 gram

Volledig uit hard staal gesmeed in twee delen die in elkaar passen en samengehouden worden door een scharnierpen.

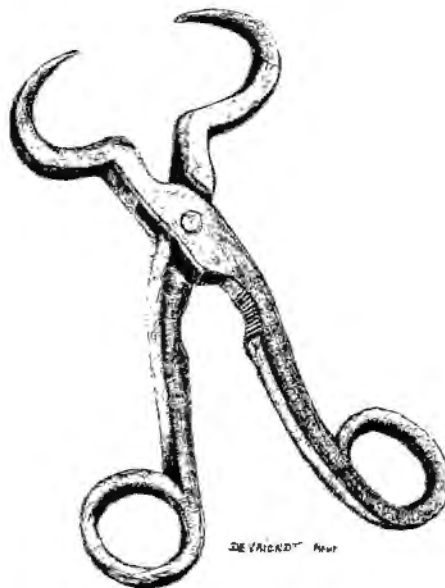
Onderaan het scharnierpunt zijn beide binnenhefbomen licht uitgehold gekarteld.

Gebruik en werking:

Vroeger verkocht men de suiker in grote kegelvormige blokken, suikerbroden genoemd. Om ze te breken bestonden bijltjes en hamers, ook, voor de kleinere stukken, een tang.

Deze tang, om ze te onderscheiden van het tangetje dat wij gebruiken om een klontje uit de suikerpot te nemen, noemen we een suikerbreektang. De kaken van die tang eindigen in twee punten of in twee ronde, soms getande, bladen.

Sommige modellen waren op een plank bevestigd.

Om te voorkomen dat stukjes suiker overal zouden springen legde men vaak een doek op de tang tijdens het werk. Om eventueel kleine stukjes suiker te verbrijzelen gebruikt men de opening onder het scharnierpunt.

Er bestaan ook kleine breektangen gecombineerd met een suikertang, die bij koffie- en theeservies horen. Men noemt ze soms suikerschaar of klontjesschaar.

Bron: Johan David – “De tang”

Te bezichtigen in het Gasthof Vossenhol

H. & R. Devos

ZOMEREXPO'S 2001

* 29 juni - 6 juli :

Franky Maes

* 7 - 12 juli :

René Devriendt

* 13 - 26 juli :

Gigi Decrop-Praet & Roger Fockedeey

* 27 juli - 2 augustus :

Monique Colman & Rita Pollet

* 11- 12 augustus :

GROEPSEXPO avondmarkt

* 13 - 23 augustus :

Sonja Helmont

* 24 - 30 augustus :

Eddy Eneman

* 31 augustus - 6 september :

Luc Blomme

INFO over ZOMERKUNSTEXPO van eigen bodem:

De twee kunstenaars zijn tevens **lid van het bestuur van de Heemkring** en daarom mogen zij ook door ons eens extra in het zonnetje gezet worden. Wij moedigen hen aan om de toekomst hun talenten verder te blijven uitwerken.

Zij EXPOSEREN van 13 JULI tem 26 JULI !

Gigi heeft reeds 5 jaar kunstacademie in Oostende achter de rug en 1 jaar Brugge waar ze vooral de voorbije jaren de thema's "water" op doek zette. Daarbij heeft ze oog voor details en deze heeft ze ook willen uitvergrooten en dik in de verf gezet. Haar veelzijdig talent komt tot zijn recht in de naakttekeningen zowel met inkt als met het potlood. Abstrakt is nieuw dit jaar en hier speelt de kleur een enorm grote rol.

Roger heeft naast zijn dichtkunst zijn schilder talent ontdekt. Hij bezoekt nu al het 3de jaar de academie van Bredene. Stilaan heeft hij zijn keuze gelegd op de zee, het dorp en de vrouw. De verscheidenheid die de leraars aanbieden heeft hij in een eigen omgeving en kleur gegoten. Werken in acryl en pastel hanteert hij vooral om de vrouw liefelijk op het doek te plaatsen.

Wees met z'n allen welkom.....

UIT SYMPATHIE :

LEEF VERSTANDIG

FIETS GEZOND

KOOP UW FIETS

BIJ DE VAKHANDEL !!

Grill

Huize Gezelle

Specialiteit : Vleesbrochette

Open op maandag, donderdag en vrijdag vanaf 18 uur

Weekend vanaf 11.30 uur

Gesloten op dinsdag en woensdag

STENEDORPSTRAAT 27 STENE-DORP TEL. 059/80 71 28

WIST JE DAT ..... ?????

- * wij vergaderen elke laatste maandag van de maand in de molen en zodoende stellen wij het programma op voor de komende activiteiten.
Een *nieuw lid voor het bestuur* zouden wij met open armen ontvangen...
Wie voelt zich geroepen ?????
- * de *sponsoring* van de lokale middenstand door ons in grote dank wordt afgenomen en wij hen een ketentje zouden willen bezorgen om ons boekje van de Heemkring in hun drankgelegenheid aan de bezoekers ter inzage te leggen.
- * wij een *inventaris* zouden opstellen over de aanwezige kunst-en brocante voorwerpen in de molen.
- * verenigingen zoals *het feestcomité en de WILOO* in onze molen vergaderen en zo onze bar ter beschikking krijgen tegen betaling. Hierdoor wordt onze kas gespijsd...
- * wij *nog 6 delen* van de "*kroniek van het leven van een dorpspastoor*" klaar hebben om aan jullie in de komende boekjes te laten lezen.
- * in de laan achter het kerkhof van Stene een *recreatiezone wordt aangelegd* en een vijver wordt uitgegraven waar vroeger bunkers stonden zodat natuurliefhebbers naast het geboortebos vrije ruimte kunnen opzoeken.
- * de *vlaggen van de oudstrijdersbond* van Stene worden onze Heemkring toevertrouwd
- * de *uitstap* van de heemkring verplaatst werd naar *zondag 18 aug.2001*
- * op het *MISPELPLEIN zondag a.s. 1 juli* gans de dag een gratis happening plaatsvindt door de wijk georganiseerd met als afsluiter optreden van
ODIEL van CAEYZEKE.....
allen daarheen.....

Kent u de heemkundige kring " 't Schorre Steene " ?

Wij stellen ons graag even voor :

De heemkundige kring " 't Schorre Steene" :

werd gesticht op 28 februari 1978. Wij bestaan dus 20 jaar !

heeft tot doel de geschiedenis van onze vroegere gemeente Stene levendig te houden via tekst en beeld.

is gehuisvest in de molen van Stene-dorp : meer dan een bezoek waard !

richt regelmatig tentoonstellingen in over het verleden van het dorp.

geeft aan plaatselijke kunstenaars de kans hun werken tentoon te stellen in de molen gedurende de maanden juli, augustus en september.

denkt ook aan de kinderen : wij houden een jaarlijkse kinderrommelmarkt met "molenworp".

geeft voordrachten, organiseert een "Zevende dag", een barbecue, een "zieltjesavond".

geeft drie maal per jaar een tijdschrift uit voor de leden met daarin heel wat nuttige informatie.

wil aandacht hebben voor Stene-dorp, maar evengoed voor de Konterdam, de Meiboom, Stene-Statie, de Hoge Barriere en de Nieuwe Koerswijk.

Een vereniging is maar sterk door haar leden. Daarom doen we een oproep aan alle sympathisanten en geïnteresseerden : Steun ons en sluit u aan bij onze heemkring. U kan lid worden door het storten van 250 frank op het rekeningnummer 001-0688371-38 of door het rechtstreeks betalen van dit bedrag aan één van onze bestuursleden.
Iedereen is welkom.